

PM

Previsions Macroeconòmiques

Escenari macroeconòmic de Catalunya. 2019 i 2020

Juny de 2019

Generalitat de Catalunya
**Departament de la Vicepresidència
i d'Economia i Hisenda**

Previsions Macroeconòmiques

Escenari macroeconòmic de Catalunya. 2019 i 2020

Juny de 2019

ISSN: 2013-2182

© **Generalitat de Catalunya. Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda**

Aquesta obra està subjecta a una llicència *Creative Commons* del tipus reconeixement d'autoria, usos no comercials i sense obra derivada.

Resum de la llicència:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/deed.ca>

Llicència completa:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca>

Edició

Direcció General d'Anàlisi Econòmica

Rambla Catalunya, 19-21

08007 Barcelona

<http://economia.gencat.cat>

Disseny gràfic

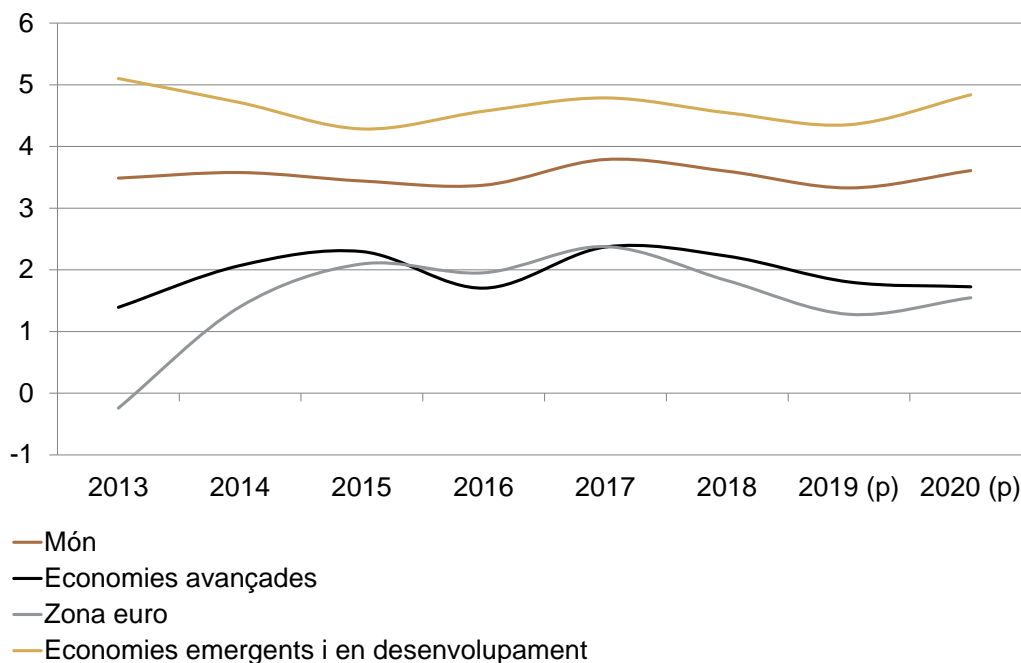
Enric Jardí

Entorn econòmic

L'economia mundial va moderar el seu creixement el 2018, que va ser del 3,6 %, dues dècimes menys que el 2017, any en què es va assolir el màxim des del 2011. Per al 2019, el Fons Monetari Internacional preveu que la desacceleració continuarà i que el PIB augmentarà un 3,3 %, per tornar a accelerar-se fins al 3,6 % el 2020.

La desacceleració del 2019 s'explica principalment per la moderació en el ritme de creixement de les economies avançades, el PIB de les quals augmentarà un 1,8 %, quatre dècimes menys que el 2018. Les economies emergents i en desenvolupament també redueixen el seu dinamisme, però en menor mesura i amb taxes de creixement més elevades, del 4,4 % el 2019, una dècima menys que l'any anterior.

Evolució del PIB (% de variació interanual)

Font: FMI (abril de 2019).

La pèrdua de dinamisme en les economies avançades és força generalitzada segons les previsions de l'FMI. L'economia dels Estats Units d'Amèrica s'espera que reduirà el seu creixement des del 2,9 % del 2018 fins al 2,3 % el 2019. De tota manera, les dades avançades del primer trimestre d'enguany segueixen mostrant un dinamisme elevat i creixent. La moderació prevista en el ritme d'augment està motivada pels increments de tipus d'interès realitzats fins a finals del 2018, les tensions comercials amb la Xina, el tancament de l'Administració Federal i l'esgotament de l'impacte de les mesures fiscals expansives

del 2017. D'altra banda, la zona euro es desaccelera el 2019, i el PIB creixerà un 1,3 %, mig punt menys que el 2018. Aquesta moderació és especialment destacada en les economies més grans de la zona euro a causa de les tensions comercials globals, s'hi sumen l'adaptació als canvis normatius en matèria d'emissions a Alemanya, la inestabilitat política a Itàlia i els conflictes socials a França. També cal tenir en compte les incerteses lligades al desenllaç del Brexit. Per la seva part, la Comissió Europea preveu que l'ajust de la zona euro serà una mica més acusat; el creixement del PIB per al 2019 es preveu que sigui de l'1,2 %, set dècimes menys que el 2018.

Pel que fa a les economies emergents i en desenvolupament, la moderació més rellevant pel seu pes relatiu és la de la Xina, que passa d'un creixement del 6,6 % el 2018 a un 6,3 % el 2019, segons les previsions de l'FMI, el creixement més baix en tres dècades. Aquesta evolució s'explica principalment per la tendència a la desacceleració dels últims anys i les tensions comercials amb els EUA. En canvi, l'Índia segueix accelerant el seu ritme de creixement econòmic, afavorit per les polítiques fiscals i monetàries. A l'Amèrica llatina el PIB repuntarà el 2019 (fins a l'1,4 %) gràcies a la recuperació del Brasil. Els països europeus en desenvolupament frenen el seu ritme expansiu (0,8 % d'increment el 2019) per la caiguda de Turquia.

Previsions de l'economia internacional

(% de variació interanual)

Evolució del PIB	2018	2019 (p)	2020 (p)
Economia mundial	3,6	3,3	3,6
Economies avançades	2,2	1,8	1,7
Economies emergents i en desenvolupament	4,5	4,4	4,8
Zona euro	1,8	1,3	1,5
Estats Units	2,9	2,3	1,9
Japó	0,8	1,0	0,5
Xina	6,6	6,3	6,1
Índia	7,1	7,3	7,5
Rússia	2,3	1,6	1,7
Brasil	1,1	2,1	2,5
Comerç mundial de béns i serveis (volum)	3,8	3,4	3,9
Preu del petroli (en dòlars EUA)	68,3	59,2	59,0

(p) Previsió.

Font: FMI (abril de 2019).

Les tensions comercials preocupen en un àmbit global, però es preveu que el comerç segueixi creixent, tot i que a taxes més moderades (3,4 % el 2019). Quant al preu del petroli, malgrat que les últimes dades

disponibles mostren un increment dels preus, l'FMI en preveu un abaratiment durant el 2019. En qualsevol cas, les nombroses incerteses existents són factors que conviden a la prudència davant d'aquestes previsions.

En el conjunt de la zona euro, la moderació del 2019 és generalitzada fins al punt que la Comissió Europea preveu que només el PIB de Grècia creixerà per sobre del de 2018. Els ritmes de creixement i la rellevància de les desacceleracions són dispars entre països. Cal tenir en compte que aquestes previsions s'emmarquen en un context de política monetària expansiva, amb uns tipus del 0,00 % per a les operacions principals de finançament, 0,25 % per a la facilitat marginal de crèdit, i -0,40 % per a la facilitat de dipòsit. A més, s'espera que el Banc Central Europeu incorpori noves mesures per tal d'afavorir l'oferta de finançament al llarg del 2019.

Previsions del PIB dels països de la zona euro
(% de variació interanual)

	2018	2019 (p)	2020 (p)
Alemanya	1,4	0,5	1,5
França	1,6	1,3	1,5
Itàlia	0,9	0,1	0,7
Espanya	2,6	2,1	1,9
Països Baixos	2,7	1,6	1,6
Bèlgica	1,4	1,2	1,2
Àustria	2,7	1,5	1,6
Grècia	1,9	2,2	2,2
Portugal	2,1	1,7	1,7
Irlanda	6,7	3,8	3,4
Finlàndia	2,3	1,6	1,2
Eslovàquia	4,1	3,8	3,4
Lituània	3,4	2,7	2,4
Eslovènia	4,5	3,1	2,8
Luxemburg	2,6	2,5	2,6
Letònia	4,8	3,1	2,8
Estònia	3,9	2,8	2,4
Xipre	3,9	3,1	2,7
Malta	6,6	5,5	4,8
Zona Euro	1,9	1,2	1,5
Unió Europea	2,0	1,4	1,6

(p) Previsió.

Font: Comissió Europea (abril de 2019).

Les previsions econòmiques per a Espanya són més optimistes que per al conjunt de la zona euro, tant per al 2019 com per al 2020. Hi ha força consens sobre els ritmes de creixement d'enguany, d'un 2,2 % segons el Ministeri d'Economia i Empresa i el Banc d'Espanya; i del 2,1 % d'acord amb els càlculs del Fons Monetari Internacional i de la Comissió Europea. Aquests quatre organismes coincideixen en què el PIB d'Espanya creixerà l'1,9 % el 2020. Així doncs, el dinamisme econòmic de l'Estat seguirà sent relativament elevat, però es produirà una desacceleració moderada.

Previsions de l'economia espanyola

(% de variació interanual del PIB)

	2018	2019 (p)	2020 (p)
Ministeri d'Economia, Indústria i Competitivitat (abril de 2019)	2,6	2,2	1,9
Banc d'Espanya (març de 2018)	2,5	2,2	1,9
FMI (abril de 2019)	2,5	2,1	1,9
Comissió Europea (abril de 2019)	2,6	2,1	1,9

(p) Previsió.

Font: INE, Ministeri d'Economia, Indústria i Competitivitat, Banc d'Espanya, FMI i Comissió Europea.

Escenari macroeconòmic de l'economia espanyola

		2018	2019 (p)	2020 (p)
PIB	% de variació real	2,6	2,2	1,9
Demanda interna	Aportació al creixement	2,8	2,3	1,9
Despesa en consum de les llars	% de variació real	2,3	1,9	1,6
Despesa en consum de les administracions públiques	% de variació real	2,1	1,9	1,5
Formació bruta de capital fix	% de variació real	5,3	4,0	3,5
Saldo exterior	Aportació al creixement	-0,3	-0,1	0,0
Exportacions de béns i serveis	% de variació real	2,3	2,7	2,8
Importacions de béns i serveis	% de variació real	3,5	3,1	2,9
Llocs de treball creats ¹	% de variació	2,5	2,1	1,8
Taxa d'atur estimat (EPA)	Aturats / població activa (%)	15,3	13,8	12,3

(p) Previsió.

¹ En termes equivalents a temps complet.

Font: Govern espanyol. Ministeri d'Economia i Empresa (abril de 2019).

El Ministeri d'Economia i Empresa preveu que el creixement econòmic s'alentirà quatre dècimes el 2019 (2,2 %) i seguirà desaccelerant-se el 2020 (1,9 %). D'una banda, la demanda interna seguirà impulsant el creixement, però a menor ritme. El consum privat i la despesa en consum públic presenten una desacceleració moderada mentre que la

inversió s'afebleix amb més intensitat, malgrat ser el component més dinàmic. De l'altra, la demanda externa mantindrà la seva contribució negativa el 2019 (-0,1 %) i assolirà l'equilibri el 2020.

Aquest creixement econòmic permetrà continuar creant ocupació, però a taxes més moderades que en els anys precedents, de manera que es manté la senda descendent de l'atur. Quant als preus, el Ministeri preveu una acceleració de la inflació, que se situarà en l'1,6 % el 2019, sis dècimes més que el 2018. La productivitat per hora treballada seguirà disminuint (-0,4 % tant el 2019 com el 2020), mentre que s'esperen increments salarials superiors al 2 %, de manera que el cost laboral unitari creixerà un 1,9 % el 2019 i un 2,0 % el 2020.

Previsions de l'economia catalana

Durant el 2018 l'economia catalana va prolongar, per cinquè any consecutiu, la fase expansiva iniciada l'any 2014. El PIB va créixer un 2,6 %, vuit dècimes per sota de l'any anterior, en un context de progressiva desacceleració de l'activitat global. El perfil trimestral de creixement al llarg del 2018 va mostrar una pauta de desacceleració, des del 3,3 % interanual del primer trimestre fins a l'1,8 % del quart trimestre. Al primer trimestre d'enguany, el creixement de l'economia catalana ha estat d'un 2,0 %, amb signes d'estabilització després de la pèrdua progressiva de dinamisme durant el 2018.

Aquesta moderació de l'activitat s'emmarca en un panorama internacional menys favorable, sobretot a la segona meitat del 2018, amb una incidència especial sobre la demanda externa de l'economia catalana. L'aportació de la demanda externa va contribuir el 2018 amb 0,4 punts percentuals al creixement del PIB, la meitat que el 2017. L'aportació del saldo comercial amb l'estranger pren valors negatius el 2018 (-0,4 punts) mentre que la del saldo amb la resta de l'Estat segueix sent destacable, de 0,8 punts. El deteriorament dels fluxos amb l'estranger reflecteix un creixement més lent de les exportacions de béns i serveis (d'un 2,0 %), el més contingut des de l'any 2009. Les importacions, en canvi, van moderar-se també (3,6 %), però en menor mesura que les exportacions.

La demanda interna també va moderar l'aportació positiva al creixement el 2018, fins als 2,2 punts percentuals. L'anàlisi per components n'indica una desacceleració generalitzada, però més suau que la de la demanda externa. El consum de les llars i la despesa en consum de les administracions públiques es desacceleren fins al 2,0 % i l'1,9 %, respectivament, mentre que la formació bruta de capital va mantenir un increment força alt (4,6 %), amb un dinamisme una mica superior en la inversió en béns d'equipament que en la inversió en construcció.

Les previsions actuals pronostiquen una estabilització del creixement de l'economia catalana al voltant del 2 %, en concret, un augment del PIB del 2,2 % l'any 2019 i de l'1,9 % l'any 2020. Entrem en una fase més madura del cicle econòmic, en què el creixement de l'economia catalana va convergint cap al seu valor potencial o de llarg termini. En aquest sentit, les darreres estimacions del Ministeri d'Economia i Empresa situen el creixement potencial de l'economia espanyola en taxes de l'1,8 % en aquest horitzó. Aquesta moderació del creixement per al 2019 és compartida amb el nostre entorn més immediat, amb previsions lleugerament superiors al 2% per a l'economia espanyola (del 2,2% en concret) i força inferiors per a la mitjana de la zona euro (de l'1,2 %). En sintonia amb l'anàlisi dels principals organismes internacionals, aquest escenari macroeconòmic està sotmès a riscos externs orientats principalment a la baixa. La persistència en la moderació del creixement de la zona euro, l'escalada del proteccionisme comercial i les incerteses al voltant del desenllaç del Brexit són elements que han donat una treva els primers mesos del 2019, però que poden comprometre en qualsevol moment la solidesa de l'actual fase expansiva.

L'aportació prevista de la demanda externa segueix en positiu el 2019, amb un valor més moderat (de 0,3 punts), gràcies a la contribució favorable del saldo amb la resta de l'Estat (de 0,4 punts) que compensa l'aportació lleugerament negativa del saldo amb l'estranger (de -0,1 punts). Aquestes projeccions reflecteixen un dinamisme de les exportacions a l'estranger més contingut que el de les importacions (amb augments del 2,8 % i 3,6 %, respectivament), però que representa una certa acceleració en comparació amb la feblesa mostrada per les exportacions el 2018.

El creixement l'any 2019, per tant, seguirà impulsat per la demanda interna, amb una desacceleració generalitzada de tots els components, i, en particular, de la formació bruta de capital, malgrat que es manté en taxes destacables. El consum privat i la despesa en consum de les administracions públiques avancen a un ritme similar, de l'1,9 % i l'1,8 %, respectivament. La formació bruta de capital també modera el seu creixement, fins al 3,0 %, en un context on es fa palès l'afebliment

de la demanda final i els efectes de la incertesa global sobre els plans d'inversió de les empreses. No obstant això, el dinamisme de l'ocupació i els salaris, les condicions favorables de finançament i una situació més sanejada de les empreses i les llars –que han dut a terme un procés de despallanquejament els darrers anys- conviden a un optimisme moderat en relació amb les perspectives per a la inversió, tant en béns d'equipament com en actius de la construcció.

Previsions macroeconòmiques de Catalunya

		2018	2019 (p)	2020 (p)
PIB	% de variació real	2,6	2,2	1,9
PIB	Milions d'euros	242.323	251.259	260.988
Demanda interna	Aportació al creixement	2,2	1,9	1,7
Despesa en consum de les llars	% de variació real	2,0	1,9	1,6
Despesa en consum de les administracions públiques ¹	% de variació real	1,9	1,8	1,7
Formació bruta de capital ²	% de variació real	4,6	3,0	2,9
Saldo exterior	Aportació al creixement	0,4	0,3	0,3
Saldo amb l'estranger	Aportació al creixement	-0,4	-0,1	0,1
Exportacions de béns i serveis	% de variació real	2,0	2,8	3,5
Importacions de béns i serveis	% de variació real	3,6	3,6	3,8
Saldo amb la resta d'Espanya	Aportació al creixement	0,8	0,4	0,2
Llocs de treball creats ³	Milers	107,0	59,3	37,9
Llocs de treball creats ³	% de variació	3,4	1,8	1,1
Taxa d'atur estimat (EPA)	aturats / població activa (%)	11,5	10,2	9,5

(p) Previsió.

¹ Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat lucrativa al servei de les llars.

² Inclou la variació d'existències.

³ En termes equivalents a temps complet.

Font: Generalitat de Catalunya. Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda.

Quant a l'any 2020, l'economia catalana manté aquest patró de creixement moderat, amb un augment del PIB de l'1,9 %. Les diferències en la composició del creixement respecte de l'any anterior són poc destacables, ja que es preveu una desacceleració molt suau de la majoria de components, en línia amb una fase més madura del cicle econòmic. No obstant això, el repunt esperat de les exportacions de béns i serveis, fins al 3,5 %, propicia una millora del saldo amb l'estranger (en dues dècimes, fins als 0,1 punts). Les projeccions de la formació bruta de capital segueixen mostrant una composició més equilibrada que en l'anterior fase expansiva, amb creixement similars de la inversió en béns d'equipament i la destinada a actius de la construcció.

La desacceleració suau que recull l'escenari macroeconòmic permet ser moderadament optimista quant a la creació de llocs de treball. Després de tres anys de creació forta de llocs de treball, al voltant de 100.000 llocs de treball equivalents a temps complet cada any, amb taxes superiors al 3 % (del 3,4 % l'any 2018), es preveuen taxes de creixement més moderades, de l'1,8 % l'any 2019 i de l'1,1 % l'any 2020. Aquesta dinàmica de l'ocupació, en conjunció amb un creixement de la població activa al voltant del 0,7 %, propicia un descens continuat de la taxa d'atur, fins al 10,2 % el 2019 i el 9,5 % el 2020.